

ויאמר משה

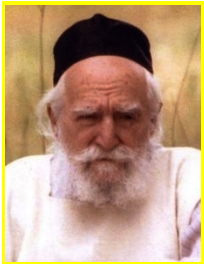
פרשת 'בלק'. ט"ז תמוז ה'תשפ"א. עלון מספר 140.

חידה ופיתרונה (חלק א')

מי נקבר עם החרב שלו?

החידה:

הפיתרון נמצא אחרי החידות על פי סדר א' ב'.

סיפורים לשולחן שבת קודש:

"מוישה, מוישה!" ...

אברך אחד, נקרא לו ר' שמואל, נסע ברכבו בארצות הברית. לפתע הוא ראה את בנו, וקרא לו: "מוישה, מוישה!". דבר אחד הוא לא ראה. שבאותו רחוב, מטרים ספורים ליד הרכב, עבר הגאון הרב משה פינשטיין זצוק"ל, וכששמע את הקריאה "מוישה", חשב שמתכוונים אליו, וחפץ את מקור הקול. כשהאברך ראה שהגאון ניגש אליו, החויר. הוא הסביר לר' משה מה קרה, והוסיף, ש"כך לא הייתי פונה לראש הישיבה, הייתי יוצא מהרכב לכבודו". ור' משה לא הבין שהקריאה היא לא לכבודו...

לקוח מספר "תספר" חלק ג' עמוד ע"ד.

יבוא יום ואז תזכר ותבין...

היה זה לפני קצת פחות משישים שנה. הילד שעליו מסופר בסיפור, דוד שמו, בן 10 סך הכל היה באותה תקופה. כיום אותו דוד גר בנהריה והוא התפרסם בכל תפוצות ישראל – האדמו"ר רבי דוד חי אבוחצירא

שליט"א (בתמונה). הוא היה מידי פעם הולך לבקר את וקנו – האדמו"ר רבי ישראל אבוחצירא זצוק"ל – סידנא בבא סאלי (בתמונה). הבבא סאלי היה מקרבו, והיה עולה עם נכדו לגג, ושם מדבר איתו בעניינים גבוהים ונגשבים ומעביר לו מסורות שעבדו במשפחה מדור לדור. "סבא", אמר לו פעם רבי דוד, "אני עדיין צעיר, הדברים מדי עמוקים וקשים להשגה". אמר לו רבי ישראל: "איני מספר לך כדי שתבין. אני שואף שתשמור את הדברים הללו על ליבך. יבוא יום ותזכר בהם, ואז תבין אותם..."

לקוח מעלון "תספר" חלק ג' עמודים מ' – מ"א.

אודות פרשת 'בלק':

1. יש לה 104 פסוקים.
2. מתחילה בפרק כ"ב פסוק ב'.
3. מסתיימת בפרק כ"ה פסוק ט'.

הילולא דצדיקאי:

הרב **יעקב יוסף הרמן** זצ"ל (1) – מבוני יהדות אמריקה, י"ז תמוז ה'תשכ"ו. הרב **יצחק אייזיק הלוי הרצוג** זצ"ל (2) – הרב הראשי לישראל, י"ט תמוז ה'תש"ט. הרב **אליעזר יהודה פינקל** זצ"ל (3) – ראש ישיבת "מיר", י"ט תמוז ה'תשכ"ה. הרב **אברהם הלוי פטאל** זצוק"ל (4) – בעל ה"ויאמר אברהם", י"ט תמוז ה'תשמ"א. הרב **בן ציון אבא שאול** זצוק"ל (5) – בעל ה"אור לציון", י"ט תמוז ה'תשנ"ה. הרב **אליעזר הגר מסערט ויז'ניץ** זצוק"ל (6), כ"א תמוז ה'תשע"ה. הרב **אברהם מתתיהו פרידמן משטפושט** זצוק"ל (7), כ"א תמוז ה'תרצ"ג.

דברי תורה על פרשת השבוע:

"ויתצב מלאך ה' בדרך לשטן לו" (במדבר כ"ב כ"ב).

מפרש רש"י: "מלאך רחמים היה".

לפני כ-200 שנה, בזמן הגאון רבי משה סופר זצוק"ל – ה"חתם סופר" (בתמונה), היו משכילים ורפורמים שניסו לקעקע את חומות התורה והקדושה. ה"חתם סופר" רדף אותם מאוד. בכל דרשה שדרש זעק נגדם, ואמר שיש להוציאם מקהל ישראל ולא לצרף אותם למניין!

פעם שאלו אותו, איך זה יכול להיות? הרי הוא מטבעו איש רחום וחנון, מרבה בצדקה וחסד, ופתאום כאן הוא משנה את טבעו לחלוטין והוא נוהג בחומרה בלי פשרות והקלות בכלל?

השיב להם ה"חתם סופר": "כתוב בפרשת בלק: "ויתצב מלאך ה' בדרך לשטן לו", ורש"י מפרש, שהיה זה מלאך רחמים. לכאורה הדבר קשה: מדוע נשלח מלאך רחמים לבלעם? שה' ישלח לו מלאך דין!

מכאן למדנו, אמר ה"חתם סופר", "שלמלחמה בבלעם צריך דווקא מלאך של רחמים. דווקא אדם שבטבעו הוא מרחם על כלל ישראל ורוצה בטובתם, הוא הוא המתאים להילחם באלו שרוצים לקעקע את חומות הקדושה. רק אדם כזה, שטובתם הרוחנית האמתית עומדת לנגד עיניו, יוכל להציל את ישראל מכל מיני "בלעמים" למיניהם, לעמוד בפרץ ולהגן על החומה!"...

לקוח מספר "תספר" חלק ג' עמודים קס"ד – קס"ה שלקוח מהגאון רבי משה סופר זצוק"ל – ה"חתם סופר" (בתמונה)

"ויכהו ישראל לפי חרב ויירש את ארצו" (במדבר כ"א כ"ד). "ויכו אתו ואת בניו ואת כל עמו עד בלתי השאיר לו שריד ויירשו את ארצו" (במדבר כ"א כ"ה). "וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמר: ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל" (במדבר כ"ב ב"ג).

בסוף הפרשה הקודמת, התורה מספרת על שני הניצחונות של בני ישראל, נגד סיחון מלך האמורי ועוג מלך הבשן. לכאורה ניתן להקשות: למה כתוב "וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמרי"? למה בלק פחד רק מהניצחון לסיחון ולא מהניצחון על עוג? שיהיה כתוב: "וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמרי ולבשני"? וכי עצם זה שבני ישראל הרגו את עוג מלך הבשן לא משפיע עליו?

התשובה היא, שיש הבדל בין שני המלחמות. במלחמת עוג כתוב: "ויכו אתו", בלשון רבים, ובמלחמת סיחון כתוב: "ויכהו ישראל", בלשון יחיד, כלומר שהיו באחדות. בלק, שידע שלאחדות עם ישראל יש כוח מיוחד, נתקף בפחד וביראה. לכן כתוב בהמשך "אשר עשה ישראל לאמרי", לא "אשר עשו ישראל לאמרי".

ועוד אפשר ללמוד, שבלק פחד מאחדותם של ישראל בהמשך, ככתוב: "ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא", ולא "כי רבים הם". גם בהמשך הפרשה, כשבלעם ראה שאמנם כל אוהל מכון שלא יהיה מול פתח אוהלו של השכן, אבל כולם נמצאים באותו אזור, ולא מפוזרים! לקוח מהספר "אוצרותינו". הלימוד הראשון לקוח מהספר "נר מערבי" של הגאון רבי מערבי הכהן זצוק"ל. הלימוד השני לקוח מהספר "מי מנוחות" של הגאון רבי רפאל בירדוגו זצוק"ל

שבת שלום ומבורך!

סיפור בהמשכים:

חרו למחרו כחרוזיו (חלק ד).
תקציר: מרדכי ספיר, בחור ביישבת פרשבורג, בראשות החתם סופר וצוק"ל (בתמונה), התחיל להתדרדר. אחד מתלמידי הישיבה ראה עמוד של עיתון כפרני וראה שכתוב שם שיר שכתב ספיר. איש לא העז להראות את השיר לראש הישיבה, החתם סופר. אמנם אי אפשר לעבור בשתיקה על מעשה שכזה, אולם מי יעז להראות את הדף לראש הישיבה? אחד מתלמידי הראשונים של החתם סופר, היה רבי דניאל. רבי דניאל הזה היה מדייני העיר, וממקורביו הגדולים של ראש הישיבה. הוא היה זה שחזר עם התלמידים על שיעוריו של רבי משה. באותו יום פנו התלמידים לרבי דניאל והראו לו את הדף המעיד כי בין כוחלי הישיבה גדל נחש שעלול להכיש את תלמידי הישיבה. רבי דניאל לא ממש הבין את השפה הגרמנית, ולא בדיוק הבין את מילות השיר. אבל את עצם הדבר שהשיר הוא שיר כפרני – את זאת הבין רבי דניאל. בלב כבד ניגש לחדרו של רבי משה כדי להראות לו מה המצב. רבי משה, כששמע שבחור אחד ביישיבה כותב שירים, לא נבהל. **כיצד הגיב ה"חתם סופר" כשראה את השיר? המשך יבוא בעזרת ה' בעלון...**

חידון נושא פרסים:

חידה בעלמא:

מנין שהרב הראשי לישראל הנוכחי, הרב דוד (ברוך) לאו שליט"א (בתמונה) למרות שהוא הרב הראשי – הוא אורח הארץ? שימו לב: התשובה היא רק על ידי חידודי לשון, ואין הכוונה שהוא באמת אורח הארץ! (מקור: ברכות מ"ט).
 מי שחושב שיודע את התשובה הנכונה – יכתוב בפתק, יכניס לתיבת הדואר ברחוב הרב פרנק 36 דירה 5 משפחת למני, עד יום שלישי בערב, יכנס להגרלה על פרס. ניתן גם להתקשר ל-025870079. ההגרלה הינה על ספר "שלומי ושליו" של מ. ספרא. הזוכה משובע שעבר: ישי כהן הי"ו (מתוך 10 משתתפים).

שאלה: מי מהרבנים המוזכרים בעלון הנוכחי הקים בית חולים בארץ ישראל?
תשובה: האדמו"ר הגאון הרב יקותיאל יהודה הלברשטאם מצאנז קלויזנבורג וצוק"ל – בעל ה"שפע חיים" (נפטר בט"ו תמוז ה'תשנ"ד). בתמונה עם מרן הראשון לציון הגאון רבי עובדיה יוסף וצוק"ל במעמד יסוד בית החולים) הקים את בית החולים "לניאדו" בנתניה (מוזכר במדור היולא דצדיקיא).

פיוט ופירוש:

אעופה אשכונה / רבי יצחק אבוחצירא וצוק"ל הי"ד (בתמונה) – חלק א'
אעופה אשכונה וארתיקה נוד במדבר אלינה ואולי אמצא דוד.
אעופה אשכונה וארתיקה נוד, אני מוכנה לעוף כיונה ולנוד למקום מרחקים כדי לחפש את קרבתו של הקדוש ברוך הוא. **במדבר אלינה,** בחיפוש אחריו אני מוכנה גם ללון במדבר שהוא מקום שממה וסכנה, וכל זה בשביל שאולי אמצא דוד, אולי אמצא את אהובי הקדוש ברוך הוא. **לקוח מהספר "זמירות ופיוטי קודש יגל יעקב המבואר" עמוד ש'.**

חידות על פרשת השבוע:

- א. שם נדרף ל-קלל.
 - ב. מה פרשת השבוע?
 - ג. מה היה בצידי משעון הכרמים?
 - ד. מה ידע בלעם?
 - ה. מה אמר בלעם לאתון שזמם לעשות לה?
 - ו. "אוי" בארמית.
 - ז. למה קראו בנות מואב לבני ישראל?
 - ח. מה ראתה האתון ביד המלאך?
 - ט. מה בני ישראל אוכלים טרם ישכבו?
 - י. מילה נדרפת ל-פחד.
 - יא. מה הבטיח בלק לבלעם כדי שילך אליו?
 - יב. למה נמשלו ישראל בעת קומם משנתם?
 - יג. את מי שלח ה' כדי לעצור את בלעם בדרך?
 - יד. מה קורה לבלעם כשה' מדבר עמו?
 - יה. מה עשה בלק לאחר הפעם השלישית שבלעם ברך?
 - יז. איזה קרבן הקריבו בלק ובלעם?
 - יח. שם מקומו של בלעם.
 - יט. שם של שדה.
 - כ. מה הביאו זקני מואב ומדין בידם כשכאו לבלעם?
 - כא. מילה נדפת ל-פעמים.
 - כב. למה המשיל בלק את עם ישראל?
 - כג. מה בקש בלעם מה'?
- ארה. בלק. גדר. דעת עליון. הרגתיך. וי. זכחי אלקיהן. חרב. טרף. יגר. כבד אכבדך מאוד. לביא. מלאך. נפל. ספק כפיו. עולה. פתור. צפים. קסמים. רגלים. שור. תמת נפשי מות ישרים.

חידה ופיתרונה (חלק ב'):

הפיתרון: מתושלח. **מקורות:** הגאון הרב חיים יוסף דוד אולאי וצוק"ל, החיד"א (בתמונה), בספרו "פני דוד" (בראשית אות ל"ד). עיין שם.
שימו לב! החידה נועדה להרחבת הידיעות בלבד! לא נושא פרס. החידה והפיתרון לקוחים מהספר "חידודון" של חיים ולדר ועמי מימון.

חלק ל"ד

לקחי הקורונה:

חזור! אמנם הקורונה כמעט נגמרה, אבל עדיין אפשר ללמוד ממנה! ולעניין: לכל צרה יש סוף! גם אם זה לא נראה באופק – יש סוף!

כל השנה הלכות:

שלחן ערוך (אורח חיים ח' י"ז): "נתכסה בבגד שהוא חייב בציצית, ולא הטיל בו ציצית, ביטל מצוות עשה". הלכה ברורה: "אסור ללבוש בגד שיש לו ארבע כנפות ואין בו ציציות. ואמרו חז"ל (מנחות מד): "כל שאין לו ציצית בבגדו, עובר בחמישה עשה. ופרש רש"י, שעובר על מה שנאמר: "ועשו להם ציצית", ונתנו על ציצית", "והיה לכם לציצית", "וראיתם אותי", "גדלים תעשה לך". והיינו, שלובש בגד של ארבע כנפות ואינו מטיל בו ציצית, וכן פסק הרמב"ם (בפרק ג' מהלכות ציצית הלכה י') שאם נתכסה בבגד של ארבע כנפות בלא ציצית, ביטל מצוות עשה". ההלכה לקוחה מספר "הלכה ברורה על סדר השלחן ערוך" חלק א' עמוד פ"ח של הגאון רבי דוד יוסף שליט"א (בתמונה).

שאלו רש"י, שעובר על מה שנאמר: "ועשו להם ציצית", ונתנו על ציצית", "והיה לכם לציצית", "וראיתם אותי", "גדלים תעשה לך". והיינו, שלובש בגד של ארבע כנפות ואינו מטיל בו ציצית, וכן פסק הרמב"ם (בפרק ג' מהלכות ציצית הלכה י') שאם נתכסה בבגד של ארבע כנפות בלא ציצית, ביטל מצוות עשה". ההלכה לקוחה מספר "הלכה ברורה על סדר השלחן ערוך" חלק א' עמוד פ"ח של הגאון רבי דוד יוסף שליט"א (בתמונה).

לפי אופק ירושלים עיה"ק תובכ"א		פרשת "בלק" ה'תשפ"א			זמני השבת:		
הדלקת נרות	שקיעה	עלות השחר	נץ החמה	חצות היום והלילה	שקיעה	עלות השחר	הדלקת נרות
19:14	19:53	4:08 / 3:44	5:35:15	00/12:42	19:53	4:08 / 3:44	19:14

פרנס עלון "בלק":
 הרב החפץ בעילום שמו שליט"א לעילוי נשמת: ר' יעקב יחיאל מיכל ב"ר שלמה זצ"ל

להחלמה מהירה: הרב רפאל גבריאל אליהו בן רחל חיה הכהן שליט"א

עלון "בלק" ה'תשפ"א מוקדש לעילוי נשמת: הגאון רבי בן ציון אבא שאול בן בניה וצוק"ל נלב"ע י"ט תמוז ה'תשנ"ח

אשמח לקבל הע/ארות, תיקונים, עצות ועוד. כדי להרשם העלון מוקדש לעילוי נשמת: שלמה חיים בן אסתר ז"ל. הרב אליהו בן טובה בקשי דורון וצוק"ל. לרפואת: משה בן שרה. חיה בת מלכה. להצלחת משפחת למני. הרב ניריאל חנוך בן הרב שלום. הרב יואל בן חפציבה.